

NOT: Eski hükümlülerden belediye şirketlerinde çalıştırılmayacak olanlar hakkında

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Yerel Yönetimler Genel Müdürlüğü

Sayı: E-53773008-622.02-13145838

29/07/2025

Konu: Görüş (Kamu Hizmetinden Yasaklılık)

..... VALİLİĞİNE
(Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü)

İlgi: tarihli ve sayılı yazınız.

..... Belediyesine ait Limited Şirketinde çalışmakta olan bir personelin 4 ay 15 gün hapis cezası aldığı ve bu cezanın onandığından bahisle, infaz süresi sonrasında yapılacak işleme ilişkin ilgi yazı ve ekleri incelenmiştir.

Bilindiği üzere, 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 53 üncü maddesinde, "(1) Kişi, kasten işlemiş olduğu suçtan dolayı hapis cezasına mahkûmiyetin kanuni sonucu olarak;

a) Sürekli, süreli veya geçici bir kamu görevinin üstlenilmesinden; bu kapsamda, Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeliğinden veya Devlet, il, belediye, köy veya bunların denetim ve gözetimi altında bulunan kurum ve kuruluşlarca verilen, atamaya veya seçime tabi bütün memuriyet ve hizmetlerde istihdam edilmekten, ...

yoksun bırakılır.

(2) Kişi, işlemiş bulunduğu suç dolayısıyla mahkûm olduğu hapis cezasının infazı tamamlanıncaya kadar bu hakları kullanamaz. ..." hükmü yer almakla birlikte hak yoksunluğu bitiminde ilgililerin eski görevlerine hemen döneceği anlaşılmamalıdır. Mahkûmiyet kararı dikkate alınarak istihdam edileceği statünün mevzuatı çerçevesinde ilgilinin durumu incelenmelidir.

Diğer taraftan, 4857 sayılı İş Kanununun 30 uncu maddesinde, "İşverenler, elli veya daha fazla işçi çalıştırdıkları özel sektör işyerlerinde yüzde üç engelli, kamu işyerlerinde ise yüzde dört engelli ve yüzde iki eski hükümlü işçiyi veya 21/6/1927 tarihli ve 1111 sayılı Askerlik Kanunu veya 16/6/1927 tarihli ve 1076 sayılı Yedek Subaylar ve Yedek Askeri Memurlar Kanunu kapsamına giren ve askerlik hizmetini yaparken 12/4/1991 tarihli ve 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanununun 21 inci maddesinde sayılan terör olaylarının sebep ve tesiri sonucu malul sayılmayacak şekilde yaralananları meslek, beden ve ruhi durumlarına uygun işlerde çalıştırmakla yükümlüdürler. ...

İşverenler çalıştırmakla yükümlü oldukları işçileri Türkiye İş Kurumu aracılığı ile sağlarlar. Bu kapsamda çalıştırılacak işçilerin nitelikleri, hangi işlerde çalıştırılabilecekleri, bunların işyerlerinde genel hükümler dışında bağlı olacakları özel çalışma ile mesleğe yönlendirilmeleri, mesleki yönden işverence nasıl işe alınacakları, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığının görüşü alınarak Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir. ..." hükmü yer almaktadır.

Yine, 19/9/2009 tarihli ve 27354 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Kamu Kurum ve Kuruluşlarına Eski Hükümlü veya Terörle Mücadelede Malul Sayılmayacak Şekilde Yaralananların İşçi Olarak Alınmasında Uygulanacak Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelikte eski hükümlü, "Affa uğramış olsa bile Devletin güvenliğine karşı suçlar, anayasal düzene ve bu düzenin işleyişine karşı suçlar, millî savunmaya karşı suçlar, Devlet sırlarına karşı suçlar ve casusluk, **cinsel saldırı veya çocuğun cinsel istismarı suçlarından mahkûm olmamak şartıyla**; kasten işlenen bir suçtan dolayı bir yıl veya daha fazla süreyle hapis cezası alan ya da ceza süresine bakılmaksızın zimmet, irtikâp, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, güveni kötüye kullanma, hileli iflas, ihaleye fesat karıştırma, edimin ifasına fesat karıştırma, suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerini aklama veya kaçakçılık suçlarından hüküm giyenlerden cezasını tamamlayanlar, cezası ertelenenler, koşullu salıverilenler,

denetimli serbestlikten yararlananlardan eski hükümlü belgesi ile durumlarını belgelendirenleri," şeklinde tanımlanmıştır.

Mezkûr Yönetmeliğin 2 nci maddesinde ise, "(1) Bu Yönetmelik; ...

a) Birinci fıkranın (b) bendi hariç olmak üzere kamu kurum ve kuruluşlarının, il özel idarelerinin, belediyelerin ve bunların kurdukları veya üye oldukları mahallî idare birlikleri ile bağlı kuruluşlarının Türk Ticaret Kanunu hükümlerine göre kurdukları şirketler ile kooperatifler, ... için uygulanmaz. Ancak, bu kapsamdaki işçi alım ilanlarının Kuruma bildirilmesi zorunludur. Bu ilanlar Kurum internet sitesinde ve ilgili kamu kurum ve kuruluşunca uygun görülen iletişim araçları ile kamuoyuna duyurulur. Kamu kurum ve kuruluşları işçi alımının adil ve şeffaf bir şekilde yapılmasını sağlayacak diğer tedbirleri de alır." hükmü yer almaktadır.

Görüleceği üzere, işverenler çalıştırmakla yükümlü oldukları işçilerin Türkiye İş Kurumu aracılığı ile sağlanması esas olup bu kapsamda çalıştırılacak işçilerin nitelikleri, hangi işlerde çalıştırılabilecekleri, bunların işyerlerinde genel hükümler dışında bağlı olacakları özel çalışma ile mesleğe yönlendirilmeleri, mesleki yönden işverence nasıl işe alınacakları mezkûr Yönetmelik ile belirlenmiştir. Ancak belediyelerin ve bunların kurdukları veya üye oldukları mahallî idare birlikleri ile bağlı kuruluşlarının Türk Ticaret Kanunu hükümlerine göre kurdukları şirketler mezkûr Yönetmelik kapsamında olmamakla birlikte bu kapsamdaki işçi alım ilanlarının Kuruma bildirilmesi zorunludur.

..... Belediyesine ait Limited Şirketinde yasal zorunluluk olarak istihdam edilecek "eski hükümlüler" için yukarıda yer verilen Yönetmelik uygulanmamakla birlikte istihdam edilecek "eski hükümlülerin" niteliği değişmeyecektir. Bu ibareden neyin anlaşılması gerektiği ise mezkûr Yönetmelikte açıkça tanımlanmış olup "*cinsel saldırı veya çocuğun cinsel istismarı suçlarından mahkûm olmamak*" şartı aranmıştır. Yani affa uğramış olsa bile Devletin güvenliğine karşı suçlar, anayasal düzene ve bu düzenin işleyişine karşı suçlar, millî savunmaya karşı suçlar, Devlet sırlarına karşı suçlar ve casusluk, cinsel saldırı veya çocuğun cinsel istismarı suçlarından mahkûm olanların eski hükümlü olarak istihdamı mümkün bulunmamaktadır.

Bilgilerini rica ederim.

.....

Bakan a.

Yerel Yönetimler Genel Müdürü